

PIOTR MAGIER

Katedra Pedagogiki Ogólnej KUL

DOI: [http://dx.doi.org/10.18290/rped.2016.8\(44\).4-14](http://dx.doi.org/10.18290/rped.2016.8(44).4-14)

SEMINARIUM NAUKOWE
„PROBLEMY ROZWOJU I AWANSU MŁODYCH NAUKOWCÓW
– WYBRANE KONTEKSTY I PERSPEKTYWY”

Poznań, 20 maja 2016 r.

W dniu 20 maja 2016 r. na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyło się seminarium zorganizowane przez Sekcję Wspierania Doktorantów i Habilitantów KNP PAN oraz WSE Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza pt. „Problemy rozwoju i awansu młodych naukowców – wybrane konteksty i perspektywy”. Seminarium poprzedzało spotkanie prezydium Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, a udział w nim wzięli zarówno członkowie prezydium KNP PAN, jak i szerokie grono profesorów, doktorów habilitowanych i doktorów reprezentujących niemal wszystkie ośrodki naukowe w Polsce. Z ramienia Instytutu Pedagogiki KUL w seminarium uczestniczyli: ks. prof. dr hab. Marian Nowak (jako członek prezydium KNP PAN), dr Dorota Bis oraz dr Piotr Magier.

Program seminarium obejmował: wprowadzenie w tematykę seminarium wygłoszone przez gospodarza spotkania, prof. dr. hab. Zbyszko Melosika, wykład prof. dr. hab. Bogusława Śliwerskiego pt. „Warunki naukowej samodzielności”, wykład prof. dr. hab. Zbyszko Melosika pt. „Konstruowanie umysłu badacza – autobiograficzne studium przypadku”, wykład prof. dr. hab. Doroty Kluz-Stańskiej pt. „Status badań eklektycznych w pedagogice”, wykład dr. hab. Arkadiusza Żukiewicza, prof. UŁ, pt. „Problemy badań pedagogiki społecznej/pracy socjalnej”. Cykl wykładów zakończyła dyskusja. Problematyka wykładów skupiona została wokół dwóch zagadnień: szeroko pojętych uwarunkowań rozwoju zawodowego naukowców oraz metodologii badań w pedagogice. Pierwszy zakres zagadnień poruszały wystąpienia prof. B. Śliwerskiego i prof. Z. Melosika. Profesor Śliwerski poddał analizie dwa aspekty przedmiotowe – pierwszy dotyczył prawnych uwarunkowań funkcjonowania nauki (zwłaszcza propozycji zmian w ustawie o szkolnictwie wyższym), drugi aspekt obejmował charakterystykę pożądanych cech osobowościowych i postaw naukowców w kontekście ich stałego rozwoju. Prócz treści o charakterze ogólnym, prelegent podał szereg szczegółowych, praktycznych informacji opisujących uwarunkowania pracy naukowej. Wykład prof. Z. Melosika skupiony został na zagadnieniach profesjonalizmu pracy naukowca, problemu scharakteryzowanego w znacznej mierze na przykładzie własnych doświadczeń. Istotnym elementem wkładu były analizy dotyczące sytuacji zmiany paradygmatu uprawiania nauki w trakcie procesu indywidualnego rozwoju nauko-

wego, jakiej to zmiany doświadczył sam wykładowca. Chodziło o przejście od paradygmatu strukturalistycznego (T. Parsonsa) do paradygmatu postmodernistycznego, za reprezentanta którego uznał się prelegent. Za konkluzję wystąpienia prof. Melosika uznać można stwierdzenie konieczności rzetelności realizowanej pracy naukowej niezależnie od paradygmatu, jaki dany badacz reprezentuje.

Wystąpienia należące do drugiej grupy tematycznej, jak wspomniałem, dotyczyły zagadnień metodologicznych. Przedmiotem wykładu prof. D. Kluz-Stańska uczyniła dyskusję na temat poliparadygmatyczności i triangulacji badań pedagogicznych. Autorka rzeczowo scharakteryzowała modele badań ilościowych i jakościowych w pedagogice, odnosząc się do poglądów uprawomocniających, a następnie negujących możliwość łączenia obu strategii badawczych. Prelegentka wskazała na istotne różnice zaplecza teoretycznego i metodologicznego utrudniające ich (proste) łączenie. Wykład dr. hab. A. Żukiewicza dotyczył natomiast teoretycznych (filozoficznych) podstaw pedagogiki, analizowanych na przykładzie pedagogiki społecznej/pracy socjalnej. Autor wyraźnie sformułował postulat konieczności teoretycznego „osadzenia” pedagogiki, zwracając uwagę na teoretyczne i metodologiczne walory filozofii realistycznej jako podstawy pedagogiki. Wykład prof. Żukiewicza odróżniał się od uprzednich poziomem prowadzonych analiz. Bodaj jako jedyny wyraźnie przekraczał poziom treści praktycznych, metodologicznych, a zwłaszcza socjologicznych (stanowiących wyraźny i dominujący teoretyczny *background* uprzednich wypowiedzi, zwłaszcza prof. Melosika, i wskazywał na konieczność „budowania” pedagogiki na podstawie dorobku filozofii.

Seminarium wyraźnie adresowane było do niesamodzielnym pracowników nauki. Z zamierzenia stanowić ono miało element (początek) stałej, zorganizowanej i ogólnopolskiej aktywności Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, skierowanej na wspieranie tej grupy naukowców. Niewątpliwie, seminarium przepisać można kilka istotnych walorów, choć z perspektywy autora recenzji, osoby do której seminarium było adresowane, nasuwają się też pewne uwagi krytyczne. Spotkanie w tak szerokim gronie polskich pedagogów, w tym z osobami decydującymi o kształcie współczesnej pedagogiki w Polsce, uznać trzeba za ważne. Dało ono możliwość wzajemnego poznania, szerokiej wymiany doświadczeń, spostrzeżeń i wątpliwości, służąc pogłębionej refleksji nad możliwościami rozwoju zawodowego habilitantów. Za ceną uznać należy także możliwość poznania indywidualnych doświadczeń i przemyśleń osób uznawanych za mistrzów polskiej pedagogiki. O znaczeniu tego typu spotkań najlepiej wydaje się świadczyć sama specyfika nauki. Uprawianie nauki trudno bowiem traktować jako wykonywanie zawodu, gdzie doraźne kursy i treningi pozwalają na sprawne technicznie postępowanie. Mimo komercjalizacji i biurokratyzacji, nauka (zwłaszcza humanistyka) ciągle pozostaje społeczną wiedzą o charakterze mądrościowym, której nabycie zdecydowanie warunkowane jest stałym kontaktem z mistrzem oraz dyskusjami w gronie naukowców.

Istotnym natomiast problemem, jaki pojawił się już w trakcie seminarium, była trudność szerszego zaangażowania się uczestników seminarium w jego przebieg. Dominacja formy wykładowej sprawiła, że (również ze względów czasowych) ograniczona została możliwość szerszego zabierania głosu, np. w trakcie dyskusji. W konsekwencji trudność ta skłania do pytania o formę realizacji przedmiotowego wsparcia

młodszych pracowników nauki oraz jej efektywność. Zakładając deklarowaną kontynuację seminariów, istotne wydaje się stworzenie warunków dla aktywnego uczestnictwa zainteresowanych osób, również np. w formie dyskusyjnej, warsztatowej lub konwersatoryjnej. Sądzę, że tworzenie możliwości „działań oddolnych” daje realne szanse praktycznego przekładu podjętych inicjatyw oraz poważnego (nie pozornego) traktowania problemów niesamodzielnych pracowników nauki.

DOROTA KORNAS-BIELA

Instytut Pedagogiki KUL

DOI: [http://dx.doi.org/10.18290/rped.2016.8\(44\).4-15](http://dx.doi.org/10.18290/rped.2016.8(44).4-15)

INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY CONGRESS
„CONFLICT, DIALOGUE AND CULTURE OF UNITY”
Lublin, 3-4 czerwca 2016 r.

W 1996 r. Chiara Lubich (obecnie sługa Boża), założycielka i wówczas prezydent ekumenicznego ruchu w Kościele katolickim – Focolari (Dzieło Maryi) – otrzymała doktorat *honoris causa* z nauk społecznych w KUL „za zasługi w zakresie działalności społecznej w ruchu Focolari oraz za inicjowanie nowej formy działalności gospodarczej zwanej ekonomią dóbr (nowa ekonomia)”. W społeczeństwie globalnym wskazała drogę do powszechnego braterstwa poprzez wzajemną miłość – bez warunków, każdego, jako pierwszy. Nadanie honorowego doktoratu było przejawem docenienia działalności tak Ch. Lubich, jak i całego Ruchu na rzecz kultury jedności, dialogu i pokoju, a „charyzmat jedności” Ruchu został nazwany przez laudatora, prof. dr. hab. Adama Biele, „kopernikańską rewolucją w naukach społecznych”. Paradygmat jedności Lubich, proponując konkretne środki do budowania porozumienia, wzajemnego dzielenia się i obdarowywania oraz integracji społecznej, stanowi nowy fenomen, bardzo potrzebny w dzisiejszym skonfliktowanym świecie.

W dniach 3-4 czerwca z okazji 20. rocznicy przyznania Chiarze Lubich doktoratu honorowego (19 czerwca 1996) odbył się w KUL-u Międzynarodowy Interdyscyplinarny Kongres „Konflikt, dialog i kultura jedności” (International Interdisciplinary Congress „Conflict, Dialogue and Culture of Unity”). Został on objęty honorowym patronatem m.in. Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr. Jarosława Gowina. Organizatorami Kongresu byli Wydział Nauk Społecznych KUL, Centrum Dialogu z Kulturą Współczesną Ruchu Focolari oraz Sophia Instituto Universitario z Włoch. Językiem kongresowym był polski, włoski i angielski. Rozpoczęcie Kongresu było